

Supermasivne Crne Rupe

Miroslav Mićić

Astronomska Opservatorija Beograd

- U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -

Supermasivne Crne Rupe

Miroslav Mićić

Astronomska Opservatorija Beograd

- U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -

- Ima toliko veliku gravitaciju da ništa ne može da joj pobegne.

Supermasivne Crne Rupe

Miroslav Mičić

Astronomska Opservatorija Beograd

- U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -

Osobine:

- Ima toliko veliku gravitaciju da ništa ne može da joj pobegne.

(OTR: svako telo svojom masom zakrivljuje prostor i vreme sto mi iz neznanja zovemo gravitacijom)

Supermasivne Crne Rupe

Miroslav Mičić

Astronomska Opservatorija Beograd

- U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -

Osobine:

- Ima toliko veliku gravitaciju da ništa ne može da joj pobegne.

(OTR: svako telo svojom masom zakrivljuje prostor i vreme sto mi iz
neznanja zovemo gravitacijom)

I. Masa - najbitnija osobina crne rupe

Supermasivne Crne Rupe

Miroslav Mičić

Astronomska Opservatorija Beograd

- U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -

Osobine:

- Ima toliko veliku gravitaciju da ništa ne može da joj pobegne.

(OTR: svako telo svojom masom zakrivljuje prostor i vreme sto mi iz neznanja zovemo gravitacijom)

1. Masa - najbitnija osobina crne rupe   **2. Rotacija**   **3. Naelektrisanje**

Supermasivne Crne Rupe

Miroslav Mičić

Astronomska Opservatorija Beograd

- U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -

Osobine:

- Ima toliko veliku gravitaciju da ništa ne može da joj pobegne.

(OTR: svako telo svojom masom zakrivljuje prostor i vreme sto mi iz neznanja zovemo gravitacijom)

1. Masa - najbitnija osobina crne rupe   **2. Rotacija**   **3. Naelektrisanje**

4. Švarcšildov radijus - Horizont događaja

(Sfera pogubnog dejstva)

Supermasivne Crne Rupe

Miroslav Mićić

Astronomska Opservatorija Beograd

- U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -

Osobine:

- Ima toliko veliku gravitaciju da ništa ne može da joj pobegne.

(OTR: svako telo svojom masom zakrivljuje prostor i vreme sto mi iz neznanja zovemo gravitacijom)

1. Masa - najbitnija osobina crne rupe   **2. Rotacija**   **3. Naelektrisanje**

4. Švarcšildov radijus - Horizont događaja

(Sfera pogubnog dejstva)

5? Singularitet

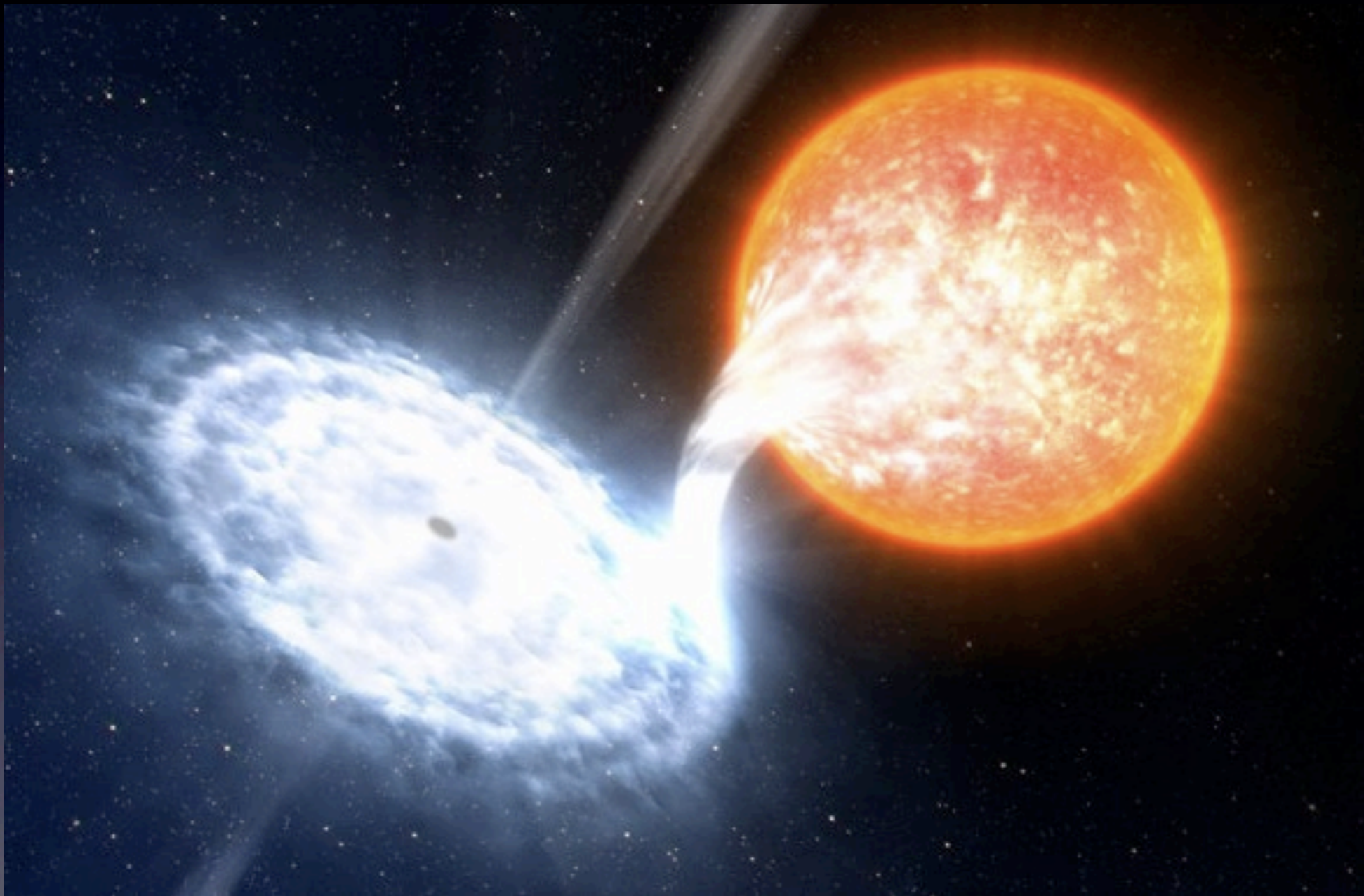
- *U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -*

Nalaze se svuda, sa različitim mehanizmima pakovanja

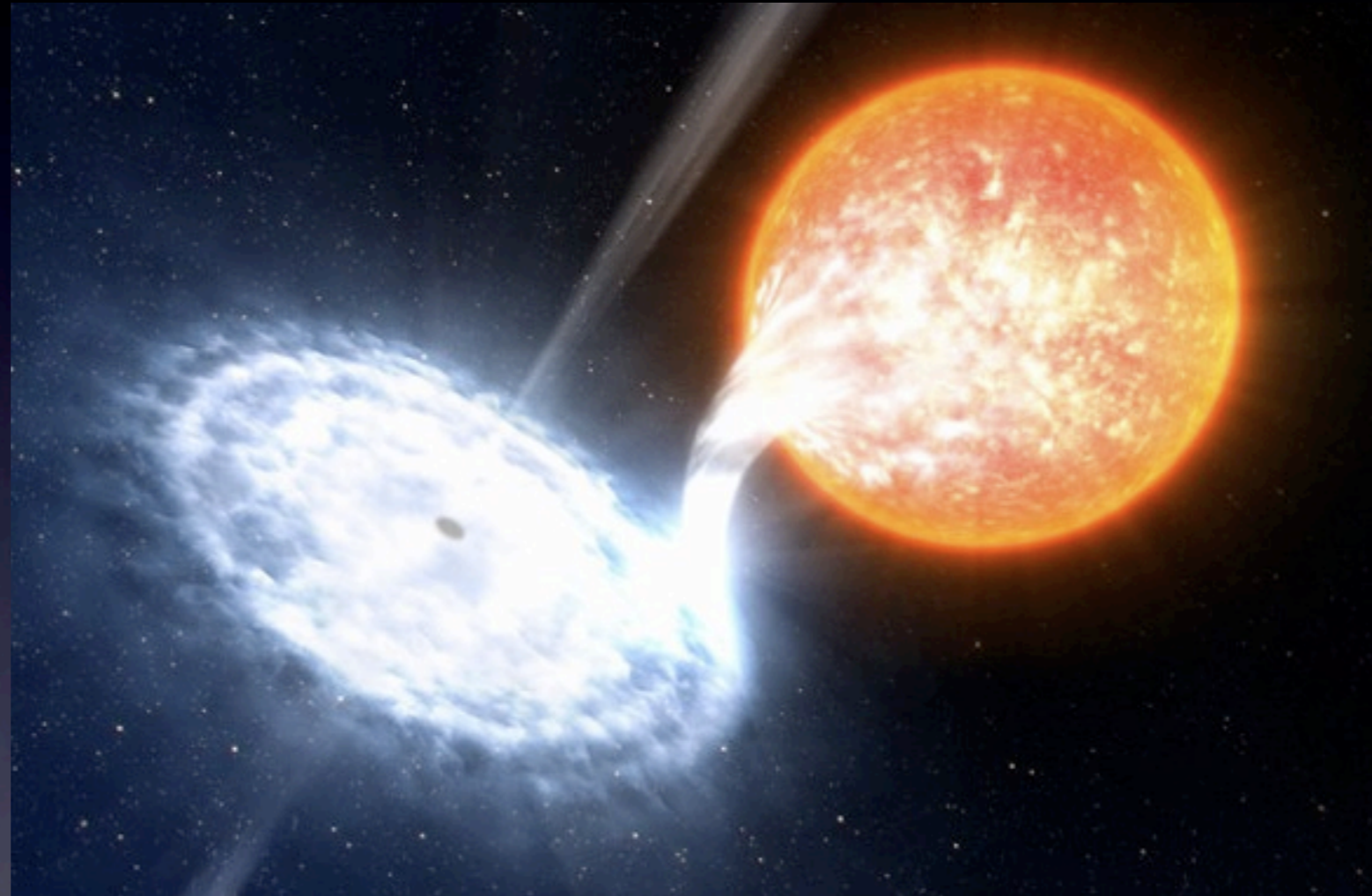
Najpoznatiji mehanizam stvaranja crne rupe je kolaps zvezde

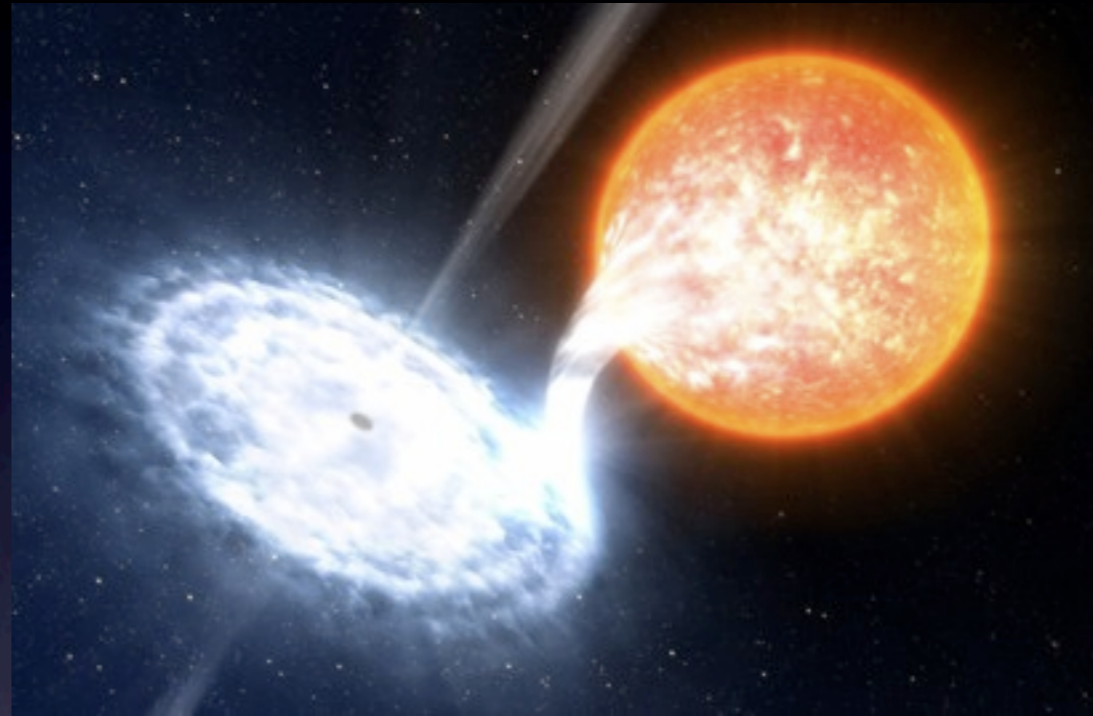
- *U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -*
Nalaze se svuda, sa različitim mehanizmima pakovanja

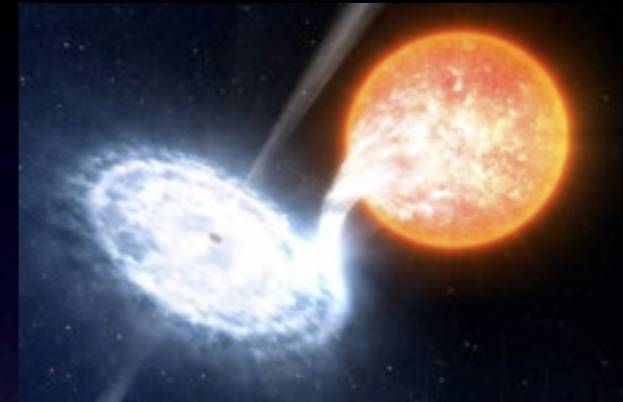
- *U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -*
Nalaze se svuda, sa različitim mehanizmima pakovanja

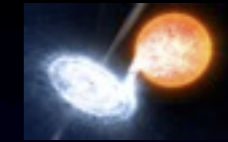
- *U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -*
Nalaze se svuda, sa različitim mehanizmima pakovanja

- *U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -*
Nalaze se svuda, sa različitim mehanizmima pakovanja

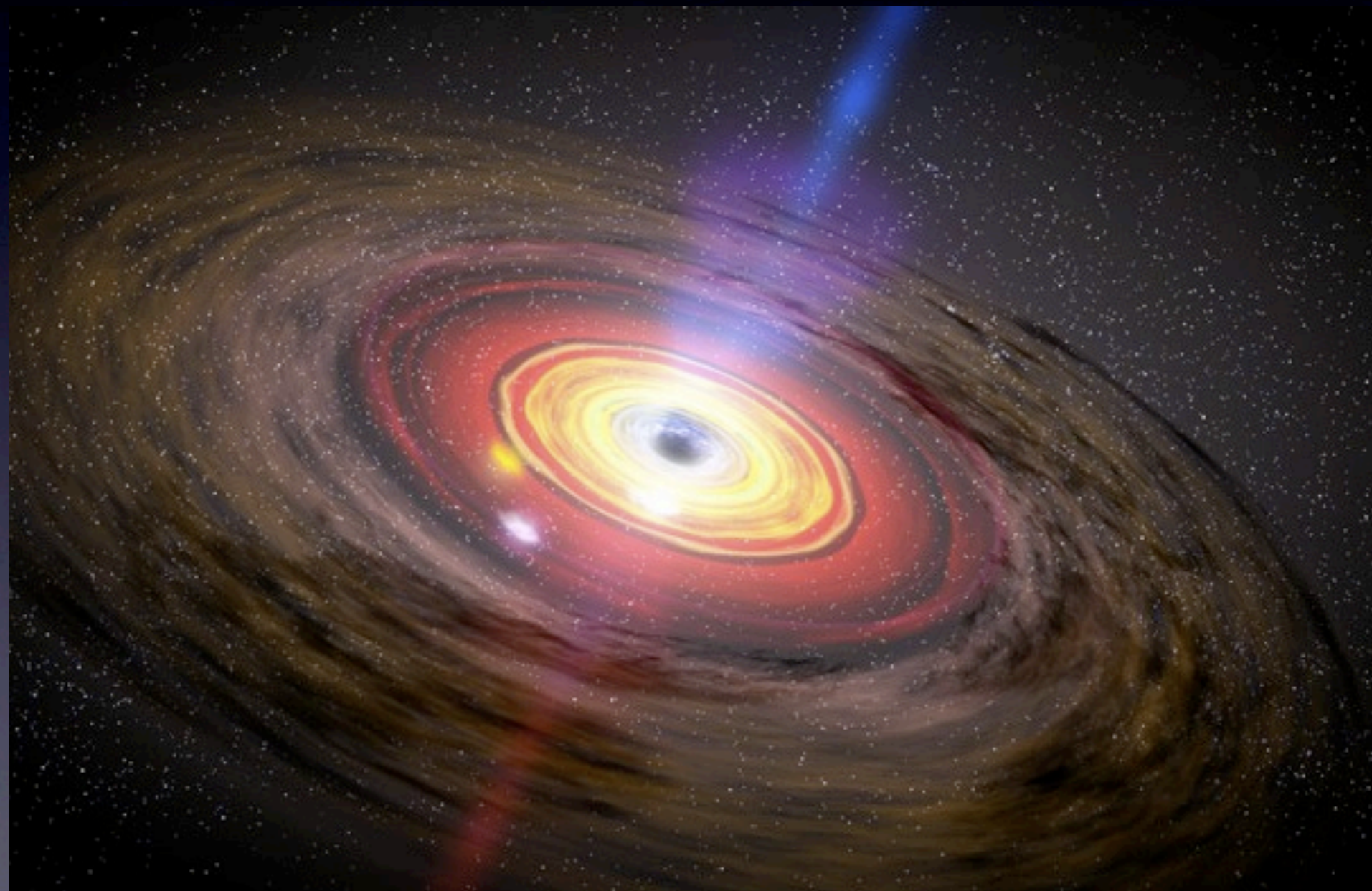
- *U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -*
Nalaze se svuda, sa različitim mehanizmima pakovanja

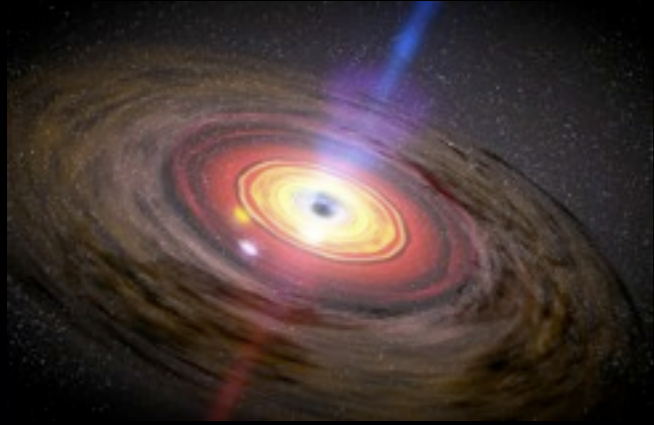

- *U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju* -
Nalaze se svuda, sa različitim mehanizmima pakovanja

- *U prirodi je univerzuma da tesno pakuje materiju -*
Nalaze se svuda, sa različitim mehanizmima pakovanja

Aktivna Galaktička Jezgra

od milion do milijardu masa sunca!!!

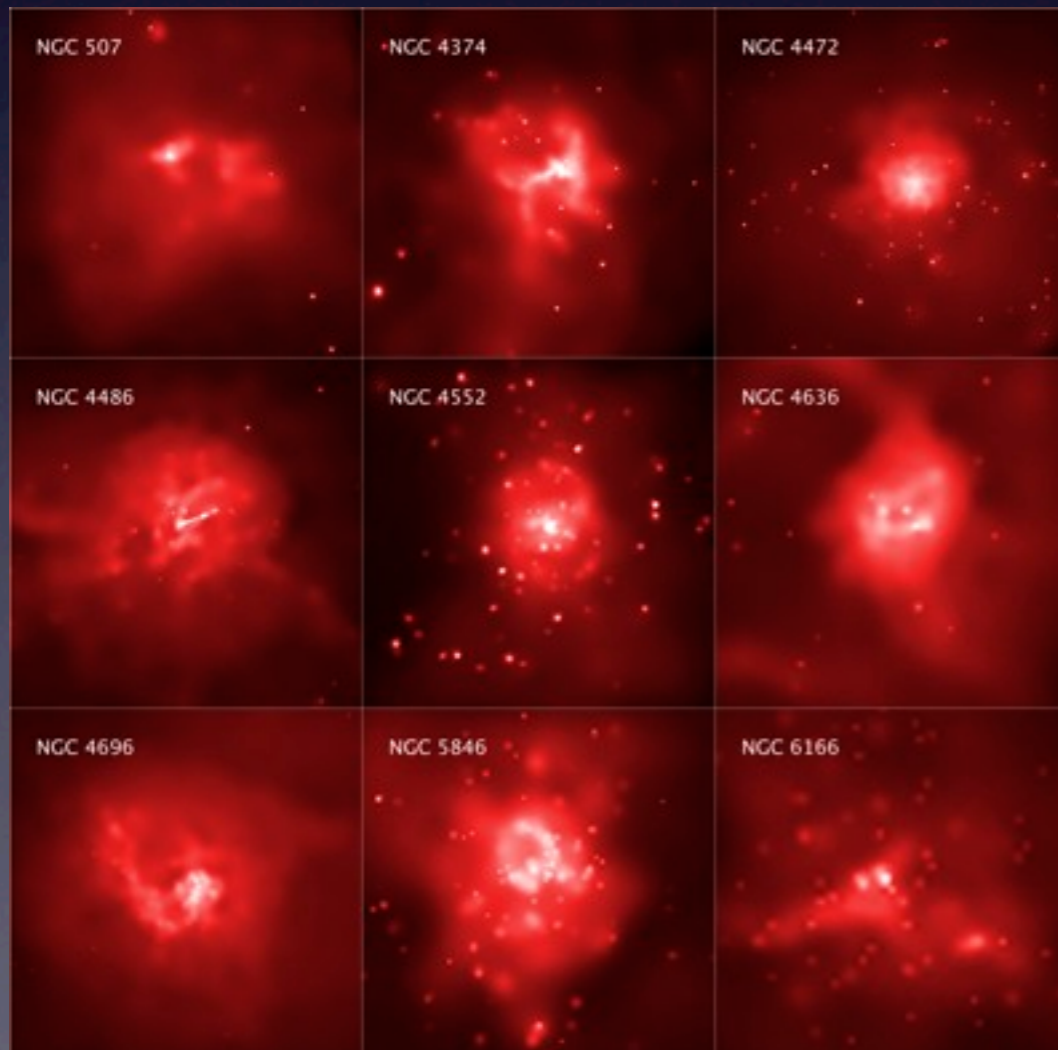
Aktivna Galaktička Jezgra

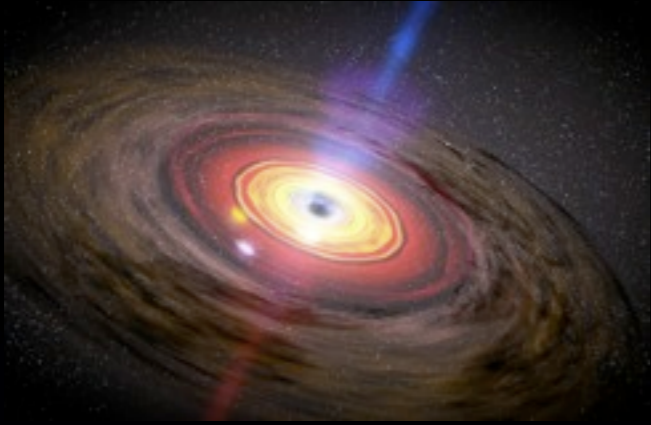

od milion do milijardu masa sunca!!!

Da stvari budu komplikovanije...

i elipticne galaksije?!?!?

Aktivna Galaktička Jezgra

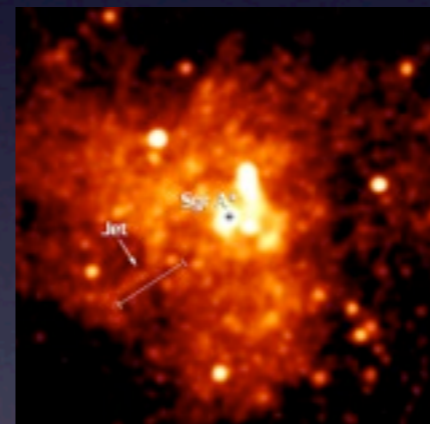
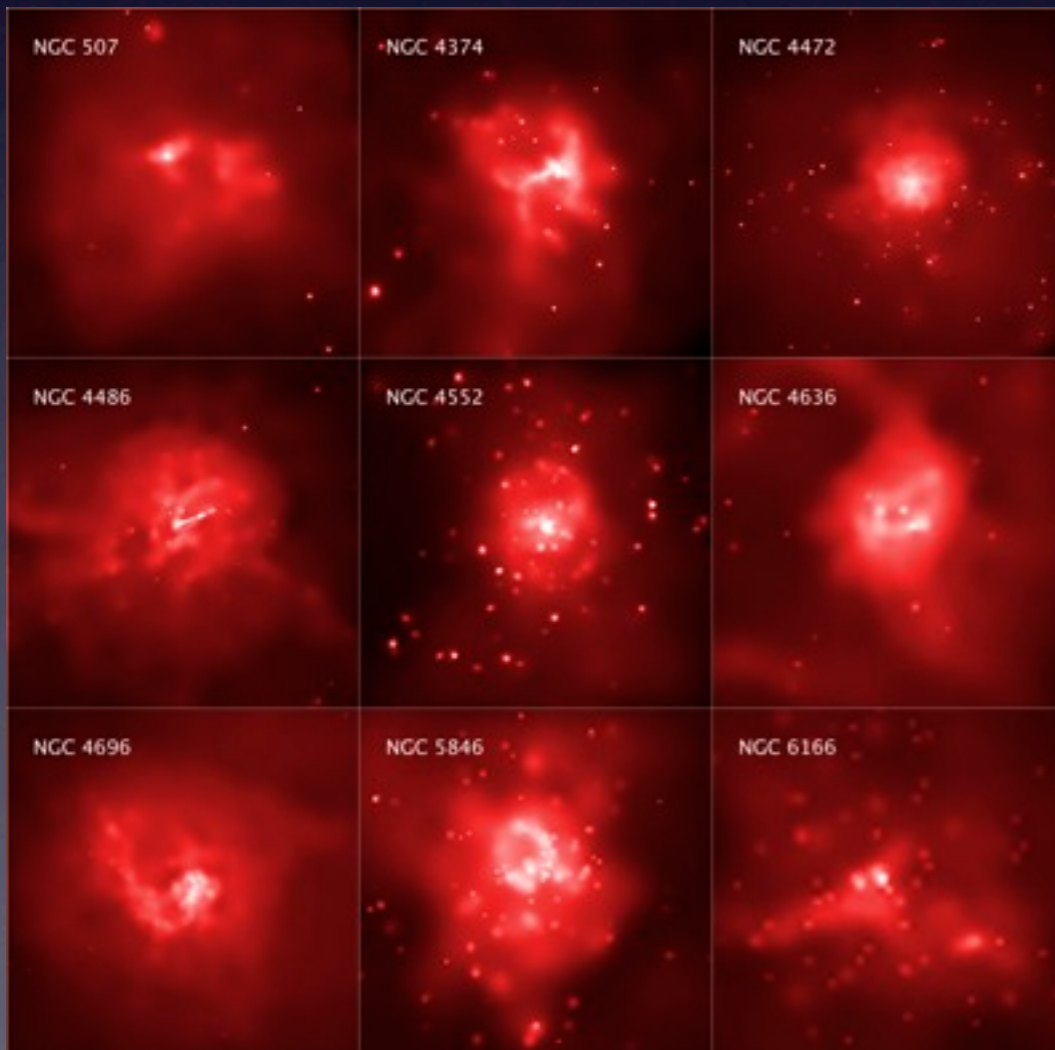

od milion do milijardu masa sunca!!!

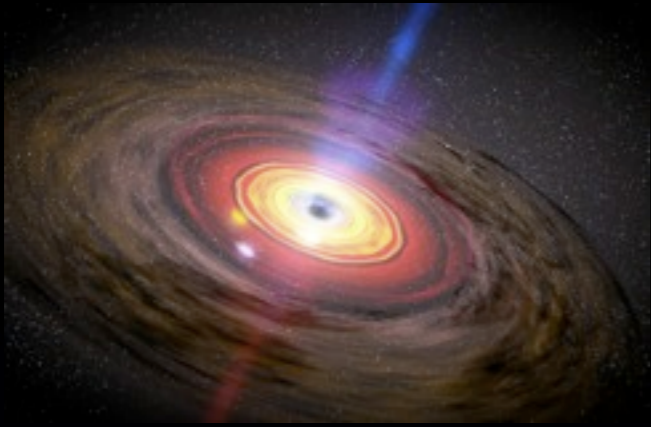
Da stvari budu komplikovanije...

i elipticne galaksije?!?!?

i centri spiralnih
galaksija?!?!?

Sagittarius A*,
 $M = 4.2 \times 10^6 M_{\odot}$

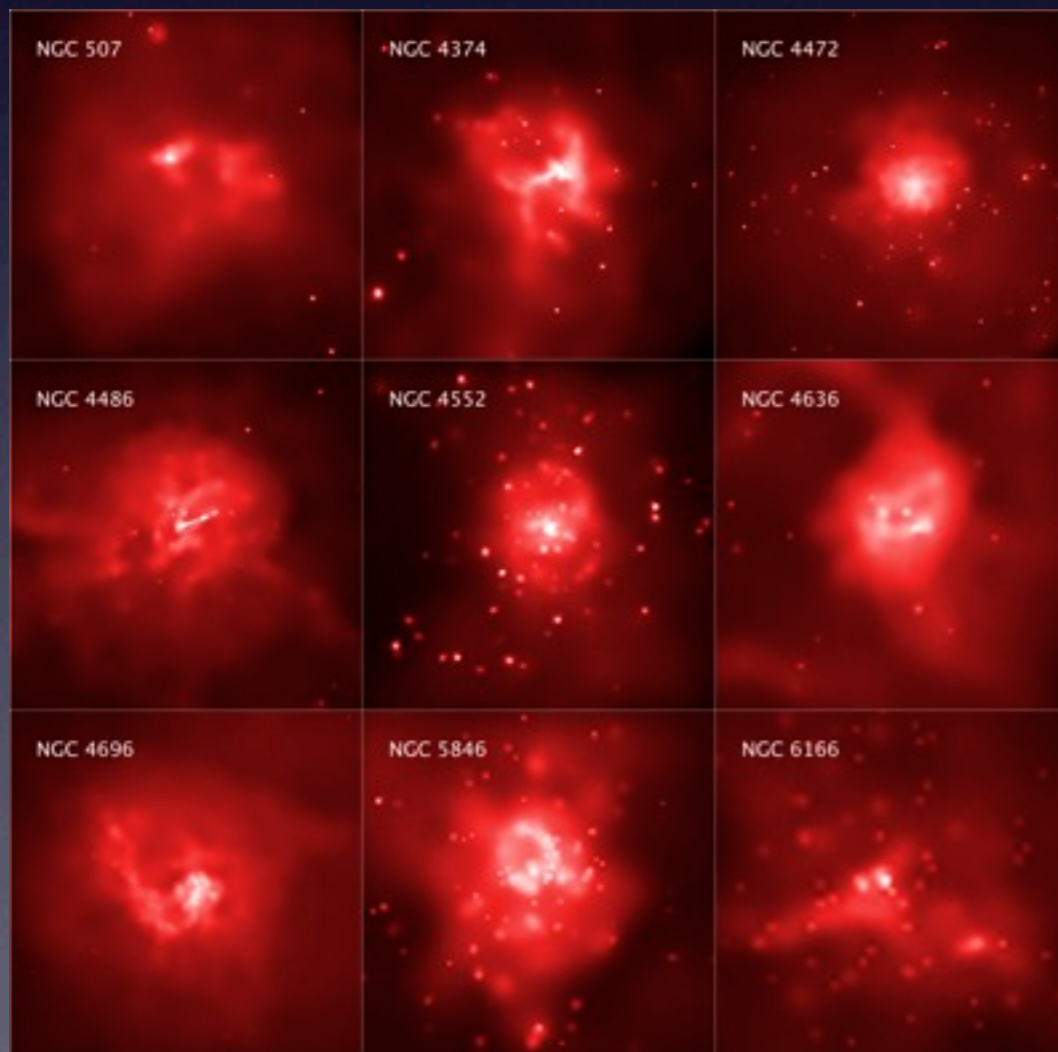
Aktivna Galaktička Jezgra

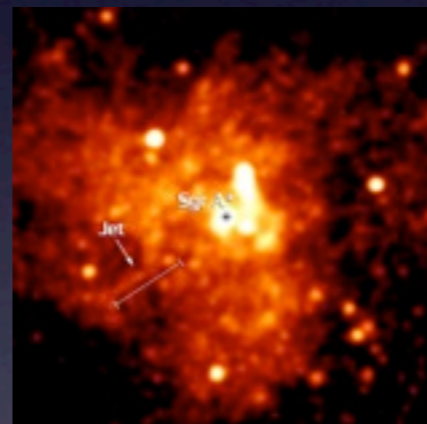
od milion do milijardu masa sunca!!!

Da stvari budu komplikovanije...

i elipticne galaksije?!?!?

i centri spiralnih
galaksija?!?!?

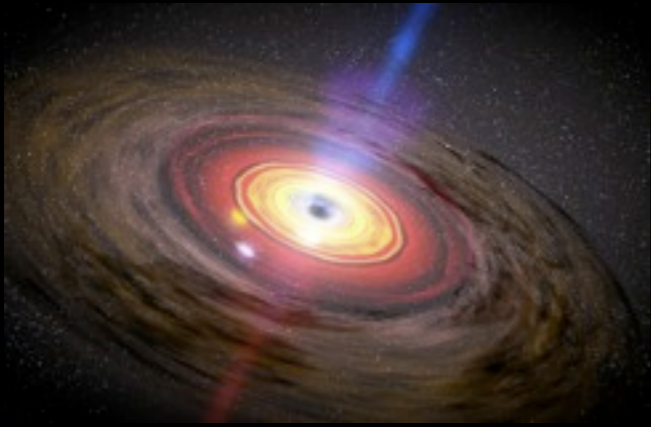

Sagittarius A*,
 $M = 4.2 \times 10^6 M_{\odot}$

i izvan centra?!?!?

M74, $1000M_{\odot} < M < 100000M_{\odot}$

Aktivna Galaktička Jezgra

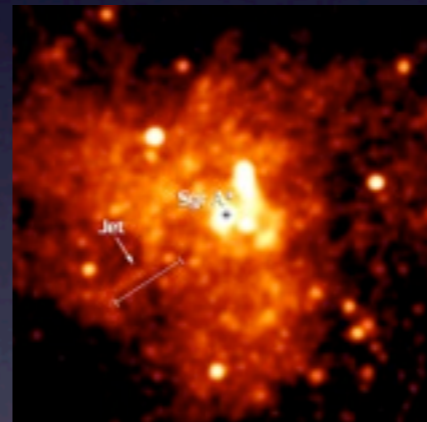
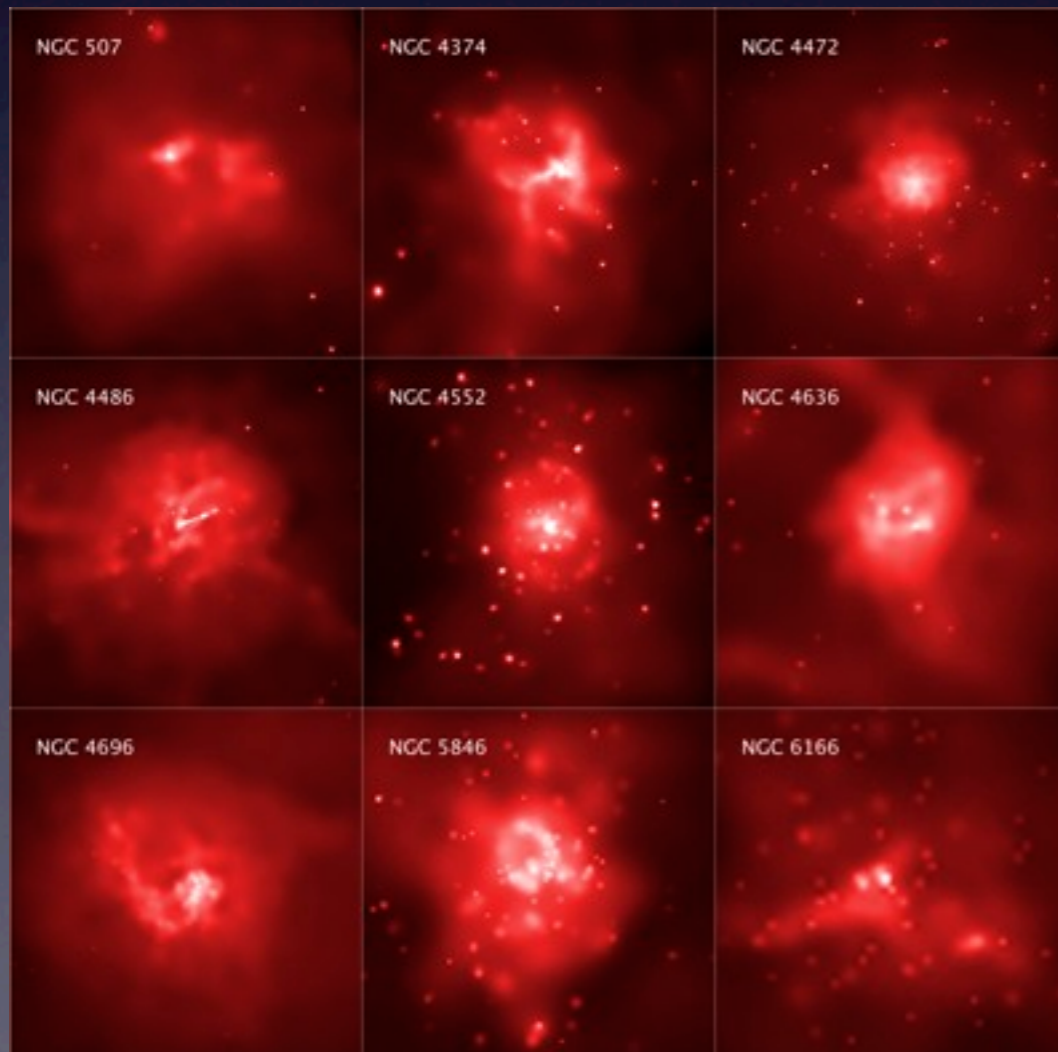
od milion do milijardu masa sunca!!!

Da stvari budu komplikovanije...

i elipticne galaksije?!?!?

i centri spiralnih galaksija?!?!?

i izvan centra?!?!?

Sagittarius A*,
 $M = 4.2 \times 10^6 M_{\odot}$

M74, $1000M_{\odot} < M < 100000M_{\odot}$

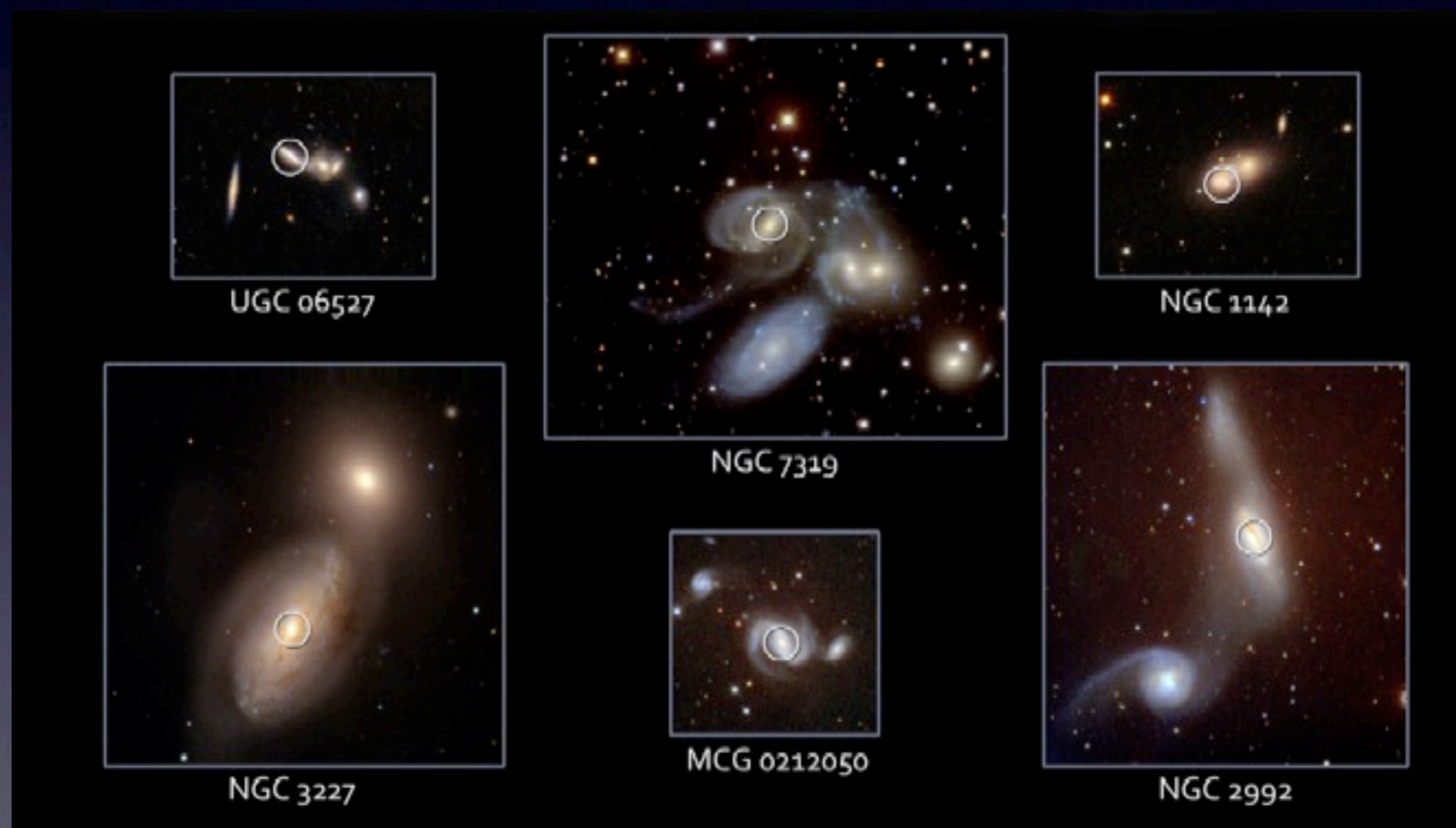
G1, $M \sim 18000M_{\odot}$

cak i u zvezdanim jatima?!?!?

- Sta su kvazari?
- Zašto su galaktička jezgra aktivna?
- Odakle crne rupe u centrima i izvan centara većine galaksija?

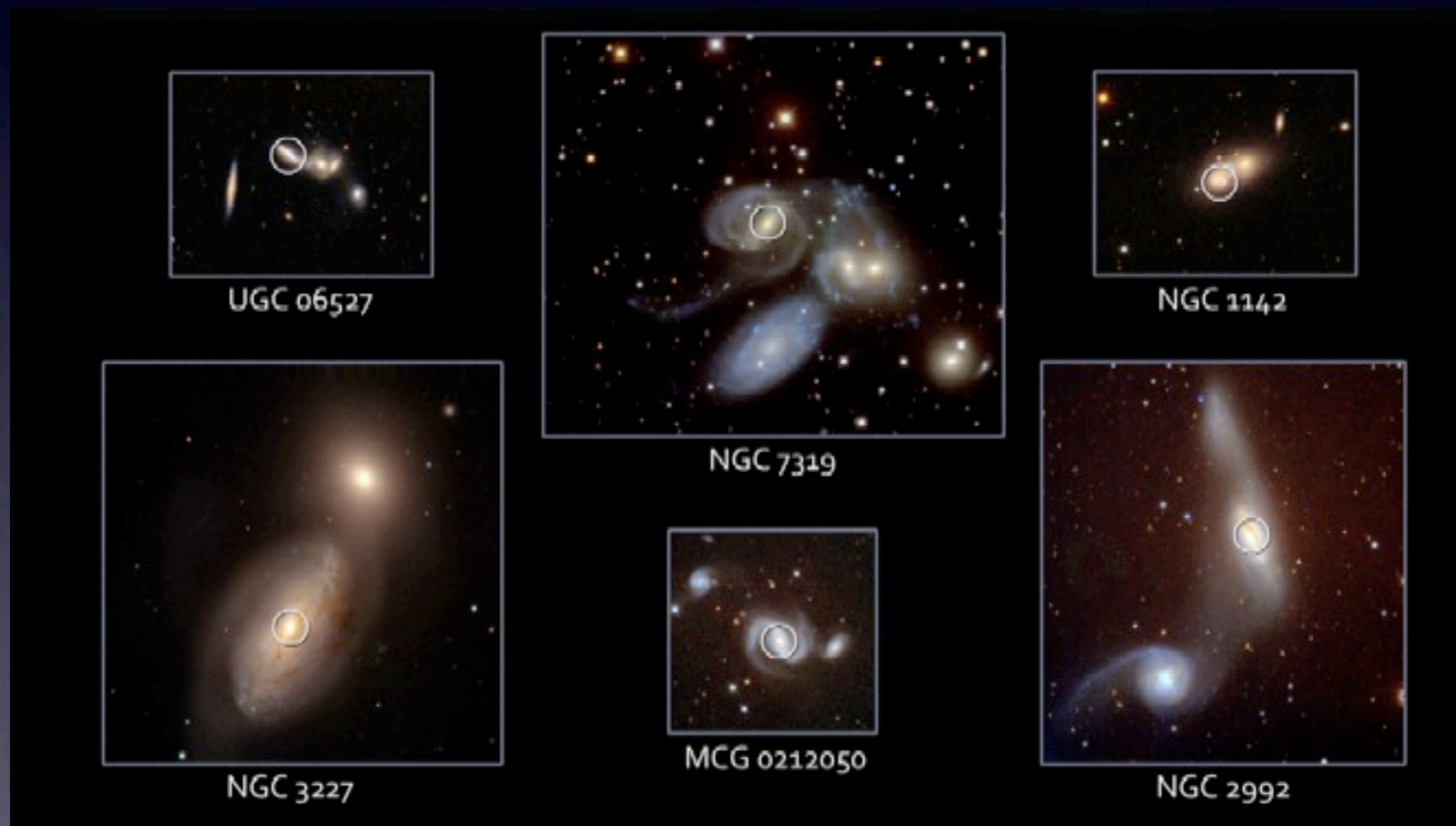
- Sta su kvazari?
- Zašto su galaktička jezgra aktivna?
- Odakle crne rupe u centrima i izvan centara većine galaksija?

Rešenje se ponudilo samo od sebe kada je ustanovljeno da nepravilne galaksije i nisu galaksije vec sudari galaksija

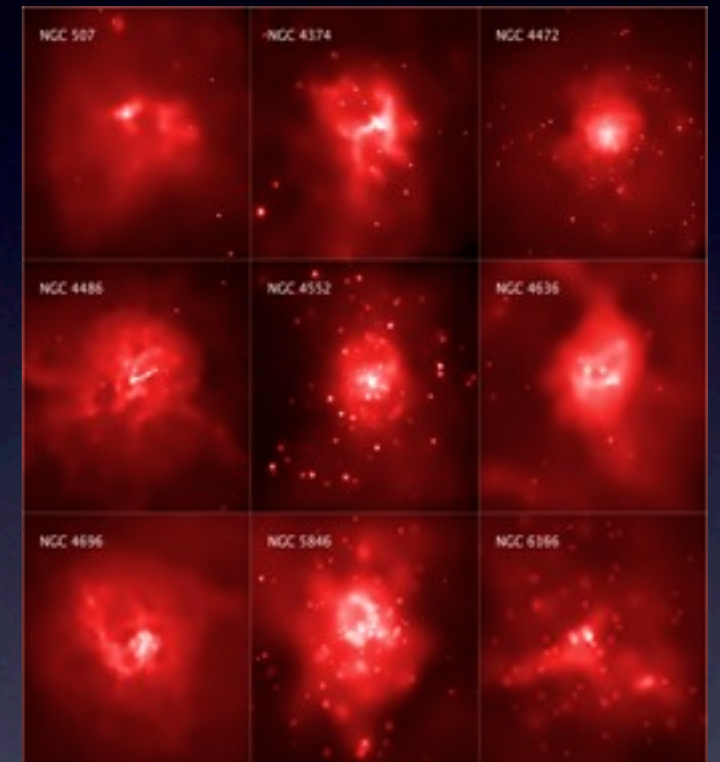

- Sta su kvazari?
- Zašto su galaktička jezgra aktivna?
- Odakle crne rupe u centrima i izvan centara većine galaksija?

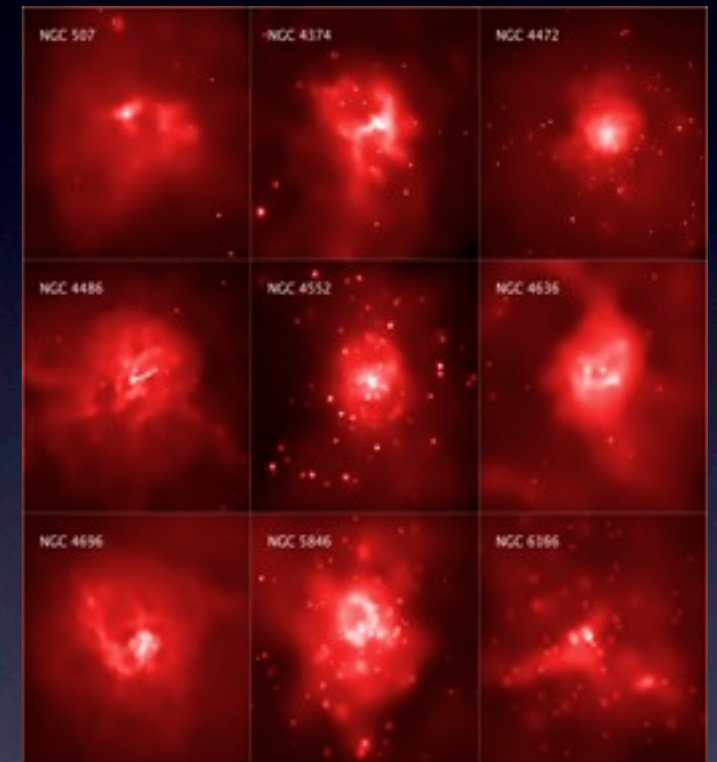
Rešenje se ponudilo samo od sebe kada je ustanovljeno da nepravilne galaksije i nisu galaksije vec sudari galaksija

Sudari galaksija aktiviraju crne rupe u njihovim centrima!!!

Crna rupa 1 + Crna Rupa 2 + gas = Supermasivna Crna Rupa

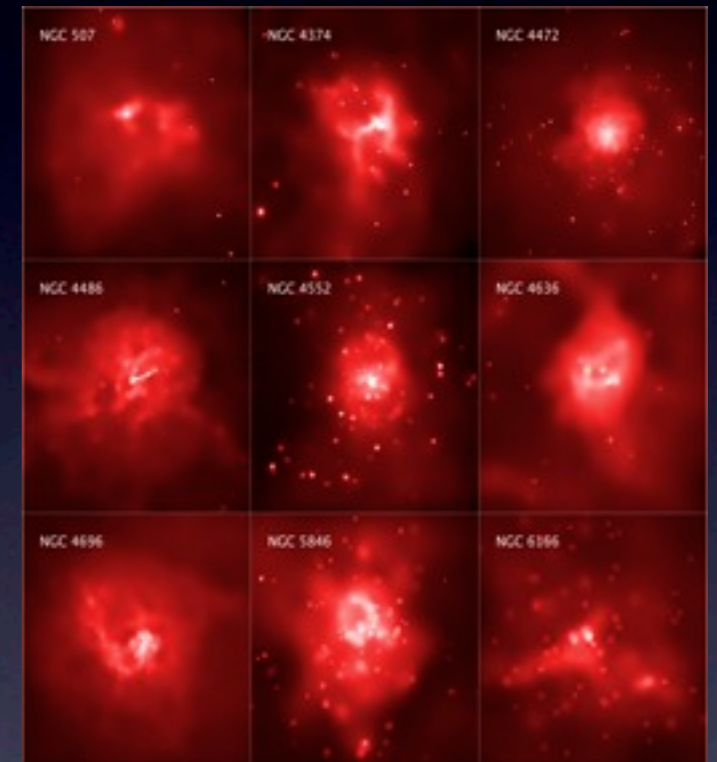
< 100 miliona godina

< 1 milijarde godina

< 10 milijardi godina

Crna rupa 1 + Crna Rupa 2 + gas = Supermasivna Crna Rupa

RAČUNARSKA ASTROFIZIKA

- Simuliranje formiranja i evolucije astronomskih fenomena

RAČUNARSKA ASTROFIZIKA

- Simuliranje formiranja i evolucije astronomskih fenomena

Kosmologija → početni
uslovi
univerzuma

RAČUNARSKA ASTROFIZIKA

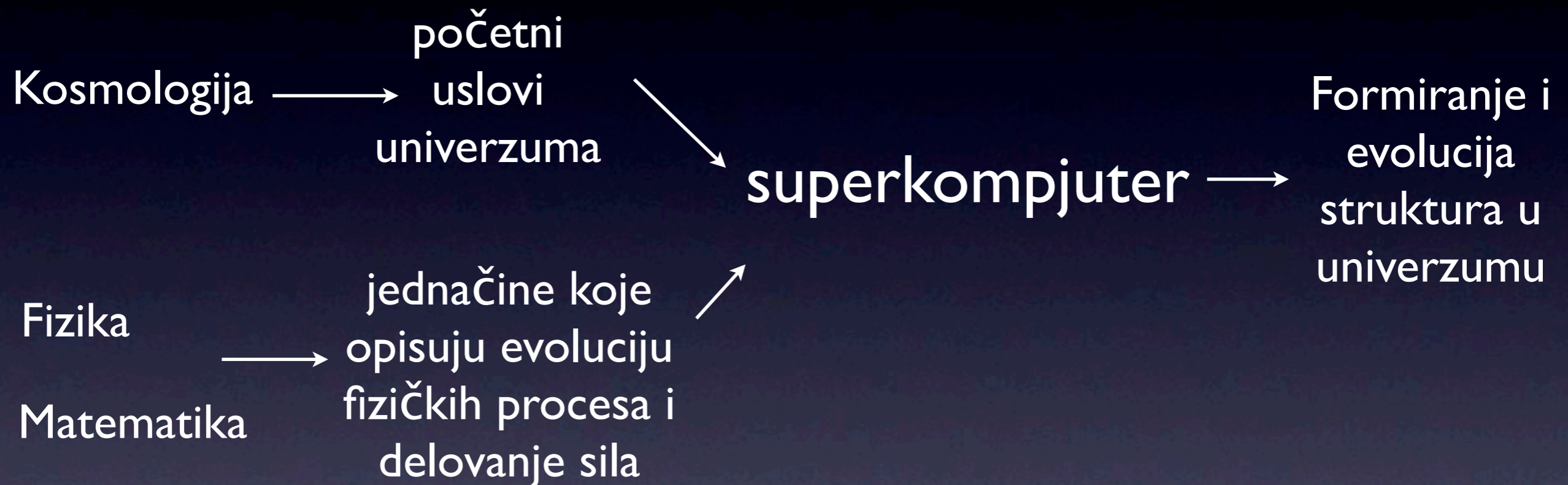
- Simuliranje formiranja i evolucije astronomskih fenomena

Kosmologija → početni
uslovi
univerzuma

Fizika → jednačine koje
opisuju evoluciju
Matematika fizičkih procesa i
delovanje sila

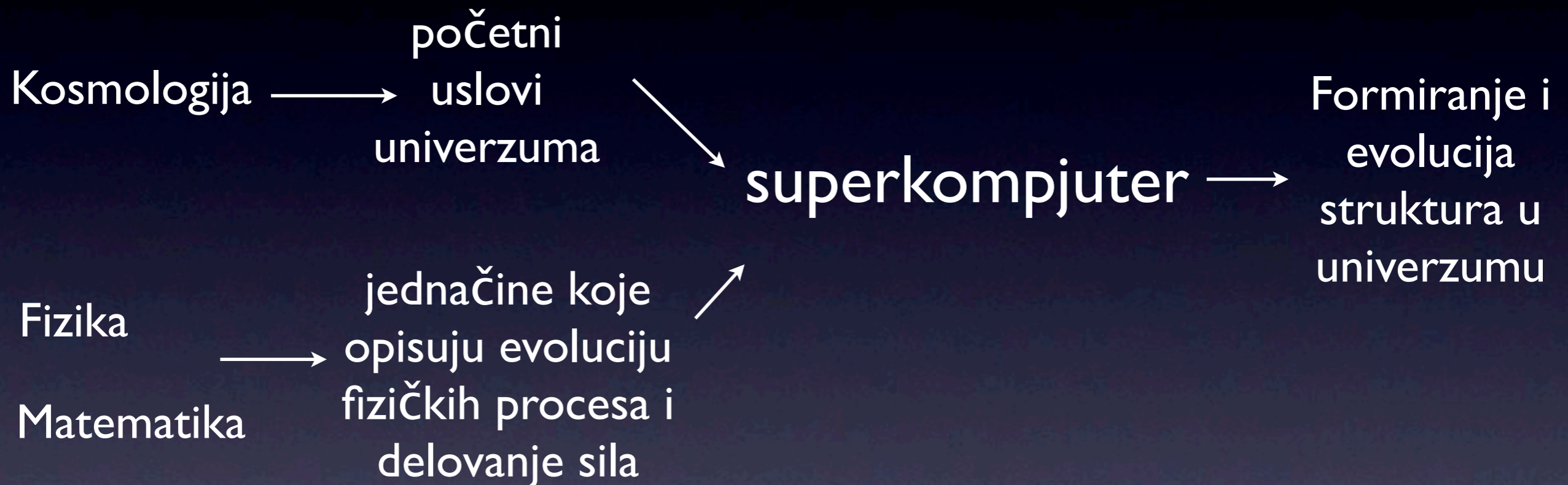
RAČUNARSKA ASTROFIZIKA

- Simuliranje formiranja i evolucije astronomskih fenomena

RAČUNARSKA ASTROFIZIKA

- Simuliranje formiranja i evolucije astronomskih fenomena

Superkompjuter je N paralelno umreženih računara koji istovremeno izvršavaju delove programa a u slučaju simulacija u astrofizici svakom računaru se može dati i deo univerzuma.

RAČUNARSKA ASTROFIZIKA

Zašto su superkompjuteri neophodni?

Programi su veoma zahtevni i simulacije koja bi se na jednom računaru izvršavale godinama, na superkompjuteru bi bile gotove za nekoliko meseci

Na primer:

10 računara - 6 meseci

100 računara - 2 meseca

1000 računara - 1 mesec

nije linearna zavisnost zato što brzina komunikacije među računarima nije beskonačno mala

Institut za Fiziku, Zemun, Beograd
SCL Scientific Computing Laboratory

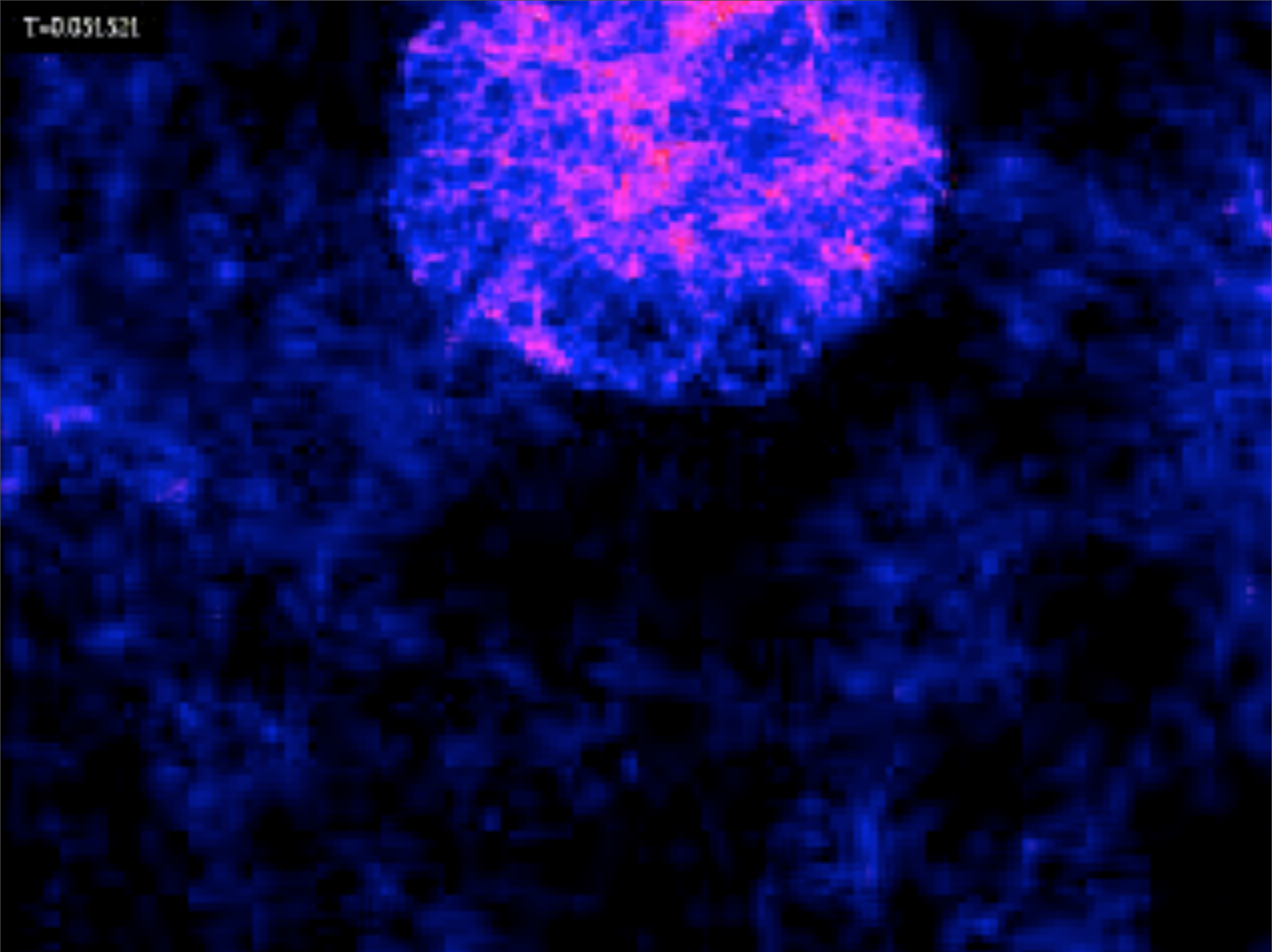
Superkompjuter sa preko 1000 računara

- najveći superkomjuter u regionu

- najiskorišćeniji superkompjuter u Evropi

T=0.051521

Tuesday, 10 May 2011